

Lijkschouwing

Vaststellen van de dood

Onderzoek zekere tekenen van overlijden

Lichtstijve (wijde) pupillen, vervormbare pupillen (drukt zacht op cornea), aanwezigheid van lijkvlekken en lijkstijfheid.

Onderzoek onzekere tekenen van overlijden

Afwezigheid van hartactie en ademhaling, afkoeling, spierverslapping en door de hersenen aangestuurde reflexen.

Toelichting

Na vaststellen dood

- Vraag naar identiteit van de overledene (volledige voornamen, geboorteplaats), toedracht van het overlijden en de medische voorgeschiedenis van de overledene.
- Vorm een indruk over de omstandigheden van overlijden. Plaats en houding van het stoffelijk overschot, uitwendig zichtbare sporen: zoals bloed, sperma, braaksel, verdachte omstandigheden: wapens, drugs, pillen, naalden, en het gedrag van omstanders.
- Schakel direct een forensisch arts in bij onbekende identiteit en/of niet evidente niet-natuurlijke dood of bij het overlijden van een minderjarige.
- Vervolg het schouwen bij afwezigheid van twijfel.

Lijkschouw

- Informeer de nabestaanden over de reden van de schouw en vraag eventueel omstanders de kamer te verlaten.

Lijkschouwing

Toelichting (vervolg)

- Onderzoek:
 - Ogen: helderheid cornea, petechiën op de conjunctivae (wijst op stuwung, verwurging of verstikking), Sommerse vlekken.
 - Hoofd: petechiën op de lippen en mond, verwondingen en wurgsporen.
 - Borst, buik, en rug: verwondingen.
 - Armen en benen: injectieplaatsen en verwondingen.
 - Huidtemperatuur: Afkoeling begint onder normale omstandigheden 2-3 uur postmortaal met een daling van 0,5–1,0 graad per uur, waarbij het lichaam na ongeveer 24 uur op omgevingstemperatuur is. Het is afhankelijk van de omgevingstemperatuur, postuur van de overledene, kleding en toedekking van de overledene. Bij constatering van hyperthermie kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een overdosis cocaïne, XTC of sepsis.

Nazorg

- Zorg ervoor dat de overledene er netjes bijligt (bij natuurlijke dood) en condoleer de aanwezigen.
- Vul overlijdenspapieren in en bespreek obductie en donatie.

Literatuur

- KNMG handreiking lijkschouwing voor artsen, 2005.
- Procedure Nader Onderzoek DoodsOorzaak bij minderjarigen (NODO), 2012.
- Rol H, Smitshuijzen R. Huisarts en forensische geneeskunde. Practicum huisartsgeneeskunde. Reed Business Education, Amsterdam. 2014.